

Dr. Bielik Réka

titkárságvezető

Emberi Jogi Munkacsoport

Igazságügyi Minisztérium

Kossuth Lajos tér 2-4.

1055 Budapest

Tisztelt Emberi Jogi Munkacsoport!

Köszönettel megkaptuk a UPR nemzeti jelentés tervezetét valamint a UPR nemzeti jelentés mellékletének a tervezetét. Fontosnak tartjuk, hogy a Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport (GYEM) is röviden megtegye észrevételeit a tervezet gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos részéhez. Mint azt bizonyára tudja, a GYEM UPR árnyékjelentést adott be ebben az évben az ENSZ-nek, amelyet az Emberi Jogi Munkacsoport részére is megküldtünk 2015. szeptember 25-én.

Megjegyzések, észrevételek a tervezet Protection, hate speech, hate crimes (94.8, 94.29, 94.45, 94.46, 94.61, 94.62) című részéhez

A szélsőséges szervezetek által végzett „rendfenntartó” tevékenységek

Bár a 2011-es gyöngyöspatai események után valóban kriminalizálták a szélsőséges paramilitáris szervezetek által végzett „rendfenntartó” tevékenységeket (Btk. 352. § közbiztonsági tevékenység jogellenes szervezése), ám a gyakorlatban a fellépést ezekkel a szervezetekkel szemben nem tartjuk kellően hatékonynak a rendőrség részéről. Legjobb példa erre a Betyársereg elnevezésű szélsőjobboldali csoport, amely a honlapján nyíltan hirdeti az elsősorban romák és menekültek elleni megfélemlítő akcióit.

A szakvonal

A tervezet megemlíti, hogy 2012 elején létrejött a gyűlölet-bűncselekmények szakvonal a rendőrségen belül, amelynek tagjai elméletileg olyan rendőrök, akik speciális tudással és tapasztalattal rendelkeznek az előítélet motiválta bűncselekmények területén. Bár a szakvonal felállítása valóban jó lépés volt a helyes irányba, a gyakorlati működésével kapcsolatban azonban komoly problémák merültek fel. Erre példa a rendkívül nagy fluktuáció: a szakvonal tagjai és az országos koordinátorok gyakran cserélődnek, ami nagyban megnehezíti az eredményes munkát. A szakvonal tagjai ezt a feladatukat bármiféle anyagi vagy időbeli kompenzáció nélkül, plusz feladatként látják el a már meglévő feladataik mellett. A tagok felkészültsége is rendkívül változó, hiszen nincsen egységes és rendszeres képzés számukra. Fontos pozitívum, hogy a rendőrség kifejezetten nyitott a szakértő civil szervezetekkel való együttműködésre, így a GYEM által szervezett képzéseken is alkalmakként részt vesznek, azonban nagyon fontos lenne, hogy a jövőben rendszeres és megfelelő képzésben részesüljenek, mert egyelőre az a kis számú képzés is, ami elérhető, civil szervezetek szervezésében valósul meg. További problémának tartjuk, hogy a szakvonal működése nem transzparens, a tagok elérhetősége nem nyilvános, és nincsenek elérhető információk a kötelezettségeikről és a működésükről.

A közösség elleni uszítás

A tervezet megemlíti a közösség elleni uszítás tényállását (Btk. 332.§) azon tényállások között, amelyek az egyes védett csoportok védelmét hivatottak a büntetőjog által garantálni. A gyakorlatban az látható, hogy ezt a tényállást szinte soha nem alkalmazzák, a feljelentésre induló eljárásokat az esetek túlnyomó többségében megszüntetik, ezért még a legszélsőségesebb, nyilvános, uszító közlések alapján sem kerülnek büntetőjogi felelősségre vonásra az elkövetők a tényállás alapján. A jogalkalmazó szervek az Alkotmánybíróság vonatkozó döntésére szoktak hivatkozni, amikor indokot keresnek arra, hogy miért nem alkalmazzák a tényállást, azonban véleményünk szerint ez az Alkotmánybíróság döntésének sok esetben helytelen értelmezésén alapul.

Bízom abban, hogy megjegyzéseinket hasznos fogja találni a Munkacsoport, és kérem, hogy megállapításainkat juttassa el a minden érintetteknek.

Üdvözlettel:

Budapest, 2015. december 17.

A Gyűlölet-bűncselekmények
Elleni Munkacsoport nevében:

Jeney Orsolya
igazgató
Amnesty International Magyarország